

Aan de leden van de raad
van de gemeente Beekdaelen

Betreft Beantwoording art. 32
vragen GL PvdA inzake
RES Zuid-Limburg

Datum document
5 augustus 2025

Datum verzending
14 augustus 2025

Ons kenmerk
Z/25/215436 391568

Behandeld door

Geachte leden van de Raad,

Op 17 juli jl. hebben wij schriftelijke vragen conform artikel 32 RvO van de fracties GroenLinks en PvdA ontvangen inzake de Regionale Energie-strategie Zuid-Limburg (RES Zuid-Limburg). Onderstaand treft u de be-antwoording van deze vragen aan.

Vraag 1

Is uw College bekend met bovengenoemd artikel en de Voortgangsrap-portage?

Antwoord vraag 1

Ja, na het aanbieden van de rapportage op 1 juli aan het Rijk is opvol-gend op 2 juli jl. de rapportage vanuit de bestuurscommissie Duurzaam-heid stadregio Parkstad gedeeld met u.

Vraag 2

Wat is de status van de RES-ambitie van de gemeente Beekdaelen? Wat is er al gerealiseerd en wat zit er nog in de pijpleiding?

Antwoord vraag 2

*Gemeente Beekdaelen heeft op het moment **0,01265 TWh** gerealiseerd van de 0,109 TWh RES ambitie voor Beekdaelen (0.01145 TWh Zon op Dak 50+ paneleninstallaties en 0.0012 TWh zonneweide Schinveld). Rekent men echter ook de gerealiseerde opwek van installaties met minder dan 50 zonnepanelen mee dan is er reeds **0.0530 TWh** gereali-seerd. Momenteel zit er **0,0177 TWh** in de pijpleiding (0,0067 TWh Groeve Silt, 0,011 TWh Zonnepark Jabeek).*

Vraag 3

Hoe kijkt uw College terug op het doel om 1,3 TWh in Zuid-Limburg op te wekken?

Antwoord vraag 3

De doelstelling om 1,3 TWh op te wekken in Zuid-Limburg is ambitieus binnen de ruimte op het elektriciteitsnet en beleidskaders van de provin-cie Limburg.

Vraag 4

In de Voortgangsrapportage wordt benoemd dat de samenwerking tussen de drie sub-regio's gebrekkig is. Hoe ervaart uw College de samenwerkingen binnen Parkstad, met de Westelijke Mijnstreek, met Maastricht-Heuvelland en de Provincie Limburg?

Antwoord vraag 4

Waar binnen Parkstad intensief wordt samengewerkt aan de energietransitie blijft deze samenwerking op het moment achter met de andere sub-regio's. Om deze reden wordt er in het programma van de RES Zuid-Limburg voor 2025- 2026 extra aandacht besteed aan het verbeteren van deze samenwerking. Daarnaast zal met de oprichting van Stichting Samenwerking Zuid-Limburg de regionale samenwerking binnen meerdere thema's inclusief duurzaamheid sterker worden. Daarmee krijgt onze samenwerking in Zuid-Limburg -naast de samenwerking in Parkstadverband- een stevigere basis.

Vraag 5

In het artikel in De Limburg wordt gesproken over de complexe samenwerking tussen de drie sub-regio's. Welke rol speelt uw College hierin?

Antwoord vraag 5

Op dit moment hebben wij te maken met de keuze voor de drie sub-regio's, die in het verleden is gemaakt. Vanuit Beekdaelen hebben wij de taken voor dit onderdeel aan het bureau Stadsregio Parkstad Limburg overgedragen.

Zoals bekend streven wij als gemeente Beekdaelen voor een intensievere samenwerking op Zuid-Limburgs niveau om zo de versnippering tegen te gaan en de uitvoeringskracht te versterken.

Vraag 6

Vanwege mogelijke trillingen, mag er in de zoekregio voor de Einstein Telescope geen windturbine geplaatst worden volgens de Provinciale Omgevingsverordening. In hoeverre overlapt het zoekgebied met het grondgebied van de gemeente en welke invloed heeft dit op de plannen van de gemeente?

Antwoord vraag 6

De zoekregio van de Einstein Telescope ligt niet in de gemeente Beekdaelen en heeft daarom geen invloed.

Vraag 7

Zonneparken op landbouwgrond moeten voldoen aan het 'nee, tenzij'-principe. Zijn er in de gemeente nieuwe plannen rondom zonneparken tegengehouden vanwege dit principe? Zo ja, om hoeveel zonnepanelen gaat het?

Antwoord vraag 7

Er zijn nog geen nieuwe plannen rondom zonneparken in Beekdaelen tegengehouden vanwege dit principe.

Vraag 8

Heeft uw College maatregelen genomen om netcongestie te verlichten en/of te omzeilen? Zo ja, welke maatregelen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 8

Samen met Enexis wordt gewerkt aan het zo snel mogelijk oplossen en voorkomen van netcongestie. Hiervoor vinden meerdere activiteiten plaats:

- *Het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst met Enexis in het kader van netverzwaring*
- *Samen met de Parkstadgemeenten wordt als een van de eerste in het werkgebied van Enexis gewerkt aan een overeenkomst met Enexis om op de gewenste werkwijze de benodigde extra transformatorhuisjes en kabels te leggen in de gemeente.*
- *Hiervoor is al een intentieovereenkomst ondertekend met Enexis en worden nu afspraken over de werkwijze afgestemd en vastgelegd in een nadere samenwerkingsovereenkomst.*
- *In Parkstadverband is een expert netcongestie ingehuurd die cassen met netcongestie in gemeenten ondersteunt en bezig is met het opstellen van een handboek voor toekomstige projecten.*
- *Afstemming toekomstige warmtebronnen voor woningen. Hiermee kan Enexis rekening houden met de investeringsplannen van de netinfrastructuur en op tijd investeren in de knelpunten in het elektriciteitsnet.*
- *Door het opstellen van de Transitievisie Warmte 2.0 samen met Enexis is tijdig de benodigde toekomstige infrastructuur van het elektriciteitsnet van Beekdaelen afgestemd.*
- *Nieuwe middenspanning regelstation op de Horsel*
 - *Met dit project wordt een bijdrage geleverd aan de oplossing van de netcongestie op midden- en laagspanningsniveau voor de Horsel. Status van het project: het vooroverleg is inmiddels positief afgerond.*
- *Netbatterij op de Horsel voor hoogspanningsnet*
 - *Met dit project wordt een bijdrage geleverd aan de oplossing van netcongestie op hoogspanningsniveau. Status van het project: het initiatief is vergund.*
- *Ondersteuning provincie Limburg voor bedrijventerreinen*

- *Vanuit het ondersteuningsprogramma van de provincie Limburg wordt bekeken hoe de organisatiegraad en verduurzaming verbeterd kunnen worden op de bedrijventerreinen de Breinder en de Horsel*

Vraag 9

In de Voortgangsrapportage staat dat er in sub-regio Parkstad een specialist netcongestie actief is op de bedrijventerreinen. Is deze specialist al actief geweest in Beekdaelen? Kan uw College ons vertellen wat de bevindingen van deze specialist zijn en hoe de bedrijven de samenwerking met deze specialist hebben ervaren?

Antwoord vraag 9

Deze netcongestie specialist is niet op het bedrijventerrein van Beekdaelen actief geweest. De reden hiervoor is er voor de inzet van deze specialist al een soortgelijk onderzoek heeft plaatsgevonden.

In 2024 heeft er namelijk een onderzoek op bedrijventerrein de Horsel plaatsgevonden om de mogelijkheden inzake netcongestie te onderzoeken. De resultaten hieruit waren dat er op het moment geen reële opties waren om een energiehub op het bedrijventerrein te realiseren binnen de huidige wet- en regelgeving en ruimte in de aanpak van Enexis.

De specialist netcongestie onderzoekt op het moment de resultaten van dit onderzoek en kijkt naar toekomstige kansen.

Vraag 10

Energiebesparing staat bij ons hoog op de prioriteitenlijst, dit is ook een van de doelen geformuleerd in de RES Zuid-Limburg. Welke maatregelen voor energiebesparing heeft de gemeente genomen? Hoe vallen deze maatregelen in de samenleving? Graag ontvangen wij een overzicht van maatregelen met gerealiseerde impact.

Antwoord vraag 10

Wij verwijzen u graag naar de bijlage.

Vraag 11

De provincie Limburg is momenteel bezig met het actualiseren van de Provinciale Omgevingsvisie (POVI). De energieopgave zal een grote rol spelen in de POVI. Heeft uw College specifiek wensen omtrent energie-opwekking meegegeven aan de provincie? Zo ja, welke wensen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 11

Wij hebben opmerkingen meegegeven als gemeente, als op Parkstadniveau als op RES Zuid-Limburg niveau. Vanuit Beekdaelen is middels een zienswijze de volgende opmerkingen meegegeven over het Ontwerp Provinciale Omgevingsvisie Limburg.

- *In het voorliggende ontwerp wordt afgeweken van eerder vastgestelde zoekgebieden voor grootschalige opwekking van zonne- en windenergie, zoals opgenomen in RES 1.0 door de provincie, gemeenten en RES Zuid-Limburg. Locaties zoals het aangedragen PEM-project in Jabeek, die eerder als kansrijke zoekgebieden zijn aangemerkt, zijn niet opgenomen in de POVI, terwijl de gronden in Jabeek nu onterecht als primair landbouwgebied zijn aangewezen. Wij hebben reeds anticiperende interventies gepleegd en zijn ook in gesprek met potentiële partners. Dit roept vragen op over de consistentie en betrouwbaarheid van het provinciale beleid en de toekomstige samenwerking binnen de RES-regio Zuid-Limburg.*
- *Daarnaast beperkt de uitsluiting van vrijwel geheel Zuid-Limburg voor windenergie de mogelijkheden voor regionale opwekking. De toevoeging in de POVI over het heroverwegen van uitsluiting op bedrijventerreinen binnen het Nationaal Landschap Zuid-Limburg biedt echter perspectief. Het is van belang dit geboden perspectief nader te verkennen, aangezien ook windenergie eerder was opgenomen bij industrieterrein De Horsel binnen de gezamenlijke zoekgebieden van provincie, gemeenten en RES-regio.*
- *Er zijn echter zorgen over de rol van Small Modular Reactors (SMR's) zoals beschreven in de concept-POVI. Hoewel SMR's worden gepresenteerd als een regelbare aanvulling op decentrale hernieuwbare energieopwekking, zijn er aanzienlijke vraagtekens te plaatsen bij de technologie. Deze is nog in ontwikkeling, er zijn geen operationele voorbeelden in Nederland, en de lange ontwikkeltijd maakt het onwaarschijnlijk dat SMR's een rol kunnen spelen bij het behalen van korte termijn klimaatdoelen. Bovendien bestaan er zorgen over fysieke veiligheid, afvalopslag en de hoge kosten ten opzichte van wind- en zonne-energie. Ook is het twijfelachtig of SMR's voldoende flexibiliteit bieden om een toekomstig energiesysteem effectief te ondersteunen, dat juist vraagt om snel op- en afschalen. Er wordt daarom verzocht dat de provincie deze aspecten expliciet adresseert in verdere beleidsuitwerking en de maatschappelijke meerwaarde van SMR's concreet onderbouwt voordat deze technologie beleidsmatig wordt gefaciliteerd.*
- *Het is eveneens van belang om breder te kijken naar samenwerkingsmogelijkheden binnen de Euregio. Alleen door grensoverschrijdend te denken en handelen, kan voldoende schaal, flexibiliteit en ruimtelijke mogelijkheden worden gecreëerd om als regio een substantiële bijdrage te leveren aan de energietransitie. Hierbij moet ook aandacht worden besteed aan de overlapping van zoekgebieden voor zonne-energie, drinkwaterwinning en primaire landbouw. Het is essentieel om helderheid te verschaffen over hoe deze verschillende functies zich tot elkaar verhouden binnen het beleid en de zonneladder.*

Vraag 12

De opschaling van het Graetheide 380 kV-station is belangrijk voor heel Zuid-Limburg, deze blijkt echter vertraagd te zijn. Daarnaast zal de Verbinding Aanlanding Wind op Zee (VAWOZ) ook vertraging oplopen. GroenLinks en PvdA vinden dit erg zorgwekkend.

Deelt uw College deze opvatting met ons?

Antwoord vraag 12

Deze opvattingen worden door het college gedeeld.

Vraag 13

Welke rol ziet uw College om hier een rol in te nemen? Is uw College bereid met partners in Parkstad, de Westelijke Mijnstreek en de Provincie Limburg een effectieve en gezamenlijke lobby richting het Rijk te voeren?

Antwoord vraag 13

De RES ZL vertegenwoordigt de Zuid-Limburgse gemeente in het BO EVI waar dit soort grote projecten geprioriteerd en gemonitord worden. In dit werkspoor zit RES ZL dan ook elke maand om tafel met de netbeheerders en bespreken we alle projecten die een pMIEK of nMIEK status hebben ontvangen en bespreken we de voortgang en belemmeringen om zo vertragingen waar mogelijk te beperken en kansen voor versneling in kaart te brengen.

Verder wordt ook in het BO EVI overleg gesproken met de directie van Enexis en Tennet, ministerie van KGG, directie Chemelot en USG en de verantwoordelijke cluster regisseur, hier wordt ook het gesprek gevoerd inzake de vertragingen en het verkrijgen van de diepe aanlanding.

Vraag 14

De RES Zuid-Limburg lijkt vooral te kijken naar de periode na 2030 als er vanwege extra netcapaciteit mogelijk grootschalige zon- en windprojecten gerealiseerd kunnen worden. Heeft uw College ook een plan als de uitbreiding van het net nog extra vertraging oploopt?

Antwoord vraag 14

Het nieuwe programmaplan van de RES heeft juist als focus om zoveel mogelijk projecten te realiseren ondanks de netcongestie, door middel van energiehubs, slim inpassen in het net, vraag en aanbod bij elkaar brengen en energieopslag. We kijken dus niet pas na de periode 2030 maar willen juist kijken wat er gerealiseerd kan worden vóór 2030. Wel zijn we realistisch dat netcongestie een beperking is, wat ervoor zorgt dat we meerdere scenario's hebben wanneer we het RES bod gaan halen. Hier zullen we de komende jaren als regio hard aan werken. Verder denken we door met de RES Zuid-Limburg deel te nemen in het BO EVI traject en integraal te programmeren dat we mogelijke vertragingen kunnen beperken en we anticiperen op ontwikkelingen in de markt om het RES bod (1,33 TWh) zo spoedig mogelijk na 2030 zullen halen.

Burgemeester en wethouders van Beekdaelen,

De secretaris,

De burgemeester,

Mevr. Mr. S.M.J. Troisfontaine

Dhr. ing. E. Geurts

Bijlage(n):

Overzicht energiebesparende maatregelen.